

Briselē, 2015. gada 19. maijā
(OR. en)

8970/15

RECH 141
TELECOM 119
COMPET 228
IND 80

PIEZĪME

Sūtītājs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja (I)
Saņēmējs:	Padome
lepr. dok. Nr.:	8583/15 RECH 105 TELECOM 106 COMPET 182 IND 70
Temats:	Projekts – Padomes secinājumi par atvērtu, intensīvas datplūsmas un tīklā saslēgtu pētniecību kā ātrākas un plašākas inovācijas virzītājspēku – <i>pieņemšana</i>

1. Eiropadomes 2013. gada oktobra secinājumos galvenais uzsvars bija likts uz digitālo ekonomiku, inovāciju un pakalpojumiem kā izaugsmes un nodarbinātības veicinātājiem. Minētajā dokumentā bija ietverts aicinājums ES rīkoties, lai nodrošinātu piemērotākos pamatnosacījumus lielo datu un mākoņdatošanas vienotajam tirgum. Komisija 2014. gada jūlijā nāca klajā ar paziņojumu "Ceļā uz plaukstošu ekonomiku, kura balstīta uz datiem", kurā bez nozares aspektiem galvenā uzmanība ir pievērsta pētniecības un inovācijas jomai.

Komisija 2015. gada 6. maijā nāca klajā ar paziņojumu "Digitālā vienotā tirgus stratēģija Eiropai", kurā *inter alia* uzsvērtā investīciju nepieciešamība IKT infrastruktūrā un tehnoloģijās, piemēram, mākoņdatošanā un lielo datu tehnoloģijā, un pētniecībā un inovācijā, lai maksimāli izmantotu Eiropas digitālās ekonomikas izaugsmes potenciālu.

2. Pēc politikas debatēm Konkurētspējas padomē 2015. gada martā par "Eiropas digitālā potenciāla atbrīvošanu, izmantojot atvērtu, tīklā saslēgtu un intensīvas datplūsmas pētniecību", prezidentvalsts ierosināja Padomes secinājumu projektu, ko Pētniecības jautājumu darba grupa apsprieda 2015. gada 16. februāra, 16. un 20. aprīļa un 4. maija sanāksmēs.
3. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2015. gada 13. maijā izskatīja atlikušos vēl neatrisinātos jautājumus un par projektu panāca vienošanos pēc būtības. Apvienotā Karaliste iesniedza vispārēju izpētes atrunu par teksta galīgo redakciju, kas seko valstī nesen notikušajām vēlēšanām.
4. Tādēļ Padome ("Konkurētspēja") tiek aicināta 2015. gada 29. maija sanāksmē pieņemt secinājumus, kuros pēc Pastāvīgo pārstāvju komitejas sanāksmes izdarītie grozījumi ir atzīmēti **pasvītrotā treknrakstā** un ar [...].

Izmaiņas salīdzinājumā ar dokumentu 8583/15 ir norādītas šādi – papildinājumi ir **pasvītroti un izcelti treknrakstā**, bet svītrotais teksts atzīmēts ar [...].

**PROJEKTS – PADOMES SECINĀJUMI PAR ATVĒRTU, INTENSĪVAS DATPLŪSMAS
UN TĪKLĀ SASLĒGTU PĒTNIECĪBU KĀ ĀTRĀKAS UN PLAŠĀKAS INOVĀCIJAS
VIRZĪTĀJSPĒKU**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT

- 2010. gada 31. maija secinājumus "Digitālā programma Eiropai" ¹, kuros apliecina, ka Eiropai būtu jāiegulda vajadzīgie līdzekļi digitālā vienotā tirgus attīstībā, lai palielinātu ražīgumu un panāktu ekonomisko izaugsmi, un piesaistītu investīcijas, radītu darbvietas un pastiprinātu savu ietekmi pasaulē;
- 2010. gada 3. decembra secinājumus "Stratēģijas Eiropa 2020 pamatiniciatīvu "Eiropas digitalizācijas programma" un "Novatorisma savienība" apvienošana" ², kuros ieguldījumu digitālajās tehnoloģijās atzīst par vienu no galvenajiem virzītājspēkiem, lai uzlabotu Eiropas ražīgumu, izaugsmes potenciālu un spēju ieviest inovācijas visās nozarēs;
- 2012. gada 11. decembra secinājumus ³ "Stiprāka Eiropas Pētniecības telpas partnerība izcilībai un izaugsmei", kuros uzsvērta nozīmība, kāda ir Komisijas paziņojumam "Virzība uz labāku piekļuvi zinātniskai informācijai: arvien lielāki ieguvumi no publiskajiem ieguldījumiem pētniecībā" ⁴, lai izveidotu EPT;

¹ Dok. 10130/10.

² Dok. 16834/10.

³ Dok. 17649/12.

⁴ Dok. 12847/12.

- 2013. gada 30. maija secinājumus "Augstas veiktspējas skaitļošana. Eiropas pozīcija pasaules mēroga sacensībā"⁵, kuros uzsvērts vispārējs mērķis līdz 2020. gadam panākt Eiropas izvirzīšanos vadībā augstas veiktspējas skaitļošanas sistēmu, programmatūru, lietojumprogrammu un pakalpojumu izstrādes un izmantošanas jomā;
- Eiropadomes 2013. gada 24. un 25. oktobra secinājums ⁶, kuros uzsvērts, cik svarīga ir digitālā ekonomika, inovācija un pakalpojumi kā izaugsmes un nodarbinātības veicinātāji, un pausts aicinājums rīkoties ES līmenī, lai nodrošinātu piemērotākos pamatnosacījumus lielo datu un mākoņdatošanas vienotajam tirgum;
- 1. ATKĀRTOTI UZSVER 2015. gada 2. marta secinājumus par vienotā tirgus politiku ⁷, kuros uzsvērts, "ka tādu instrumentu un pakalpojumu pilnīga un efektīva izmantošana kā, piemēram, mākoņdatošana, lielie dati, automatizācija, lietiskais internets un atklātie dati, var veicināt lielāku ražīgumu un labākus pakalpojumus, un tādēļ to lietošana būtu jāveicina, ietverot tirgus diktētus risinājumus, pētniecības un izstrādes jomu un veicinot vajadzīgās prasmes un spēju veidošanu, papildus turpmākai standartizācijai un sadarbībai IKT jomā"; Šajā sakarā UZSVER, ka atvērta, uz datiem balstīta un tīklā saslēgta pētniecība var maksimāli palielināt Eiropas digitālo potenciālu, veicinot ātrāku un plašāku inovāciju, vienlaikus **nemot vērā** [...] ieinteresēto personu likumīgās intereses;
- 2. ŅEM VĒRĀ panākumus, kas jau gūti ceļā uz patiesi digitālu Eiropu, un sākotnējās diskusijas dažādos Padomes sastāvos saistībā ar digitālā vienotā tirgus stratēģiju;

⁵ Dok. 10322/13.

⁶ Dok. EUCO 169/13.

⁷ Dok. 6197/15.

3. ATZINĪGI VĒRTĒ Eiropas Komisijas 2014. gada 2. jūlija paziņojumu "Ceļā uz plaukstošu ekonomiku, kura balstīta uz datiem"⁸, kurā izklāstītas uz datiem balstītas ekonomikas iezīmes un apzinātas galvenās jomas, kurās jārikojas, lai atbalstītu un paātrinātu pāreju uz šādu ekonomiku, kā svarīgu ieguldījumu pašreizējā digitālā vienotā tirgus attīstībā; un AR CERĪBĀM GAIDA, ka Eiropas Komisija līdz 2015. gada beigām apstiprinās sīki izstrādātu rīcības plānu, lai Eiropā paātrinātu pāreju virzībai uz ekonomiku, kas balstīta uz datiem;
4. ATZĪST uz datiem balstītas ekonomikas lielo potenciālu un nepieciešamību stiprināt visu datu vērtības ķēdi Eiropā; ATKĀRTOTI APSTIPRINA dalībvalstu plašo politisko atbalstu, lai izveidotu labākus pamatnosacījumus ātrākai un plašākai uz datiem balstītai inovācijai, ņemot vērā pētniecības perspektīvu; ATZĪST, cik svarīgi ir dati kā virzītājspēks uzņēmējdarbībai, nozares digitālai pārveidei un jaunu uzņēmējdarbības modeļu, ideju un inovatīvu jaundibinātu uzņēmumu attīstībai;
- 4.a. ATZĪST atvērtas zinātnes potenciālu un ATZINĪGI VĒRTĒ pieaugošo atbalstu atklātai piekļuvei publiski finansētas pētniecības publikācijām un pamatdatiem; UZSKATA, ka pētniecības datu atvērtība varētu vēl vairāk palielināt publiskā finansējuma efektīvu izlietojumu. Šajā kontekstā ATZĪST, ka nepieciešams apsvērt pašreizējos zinātnes rādītājus, kā arī stimulus pētniekiem publicēt rakstus un datus, izmantojot atvērtu pieeju. Vienlaikus UZSVER nepieciešamību pēc atbilstošas datu apmaiņas, izmantošanas, atkalizmantošanas un savietojamības, kas balstīta uz vienotiem standartiem, kā arī to, cik svarīgs ir pareizs līdzsvars starp uz datiem balstītu pētniecību un inovāciju un privātās dzīves aizsardzību; ATZĪST nepieciešamību attīstīt akadēmisko aprindu, pētnieku un plašākas sabiedrības prasmes darbam ar datiem un UZSVER, cik svarīgi ir attīstīt e-infrastruktūru un izcilības centru tīklus;

⁸ Dok. 11603/14.

Kopienų veidošana un zināšanu nodošana plaukstošai, uz datiem balstītai ekonomikai

5. UZSVER, cik svarīgi ir izveidot ES mēroga pētnieku, pētniecības finansēšanas organizāciju, pētījumu veicošu organizāciju, uzņēmumu, MVU, publiskā sektora un citu attiecīgu ieinteresēto personu datu kopienas, un ATZĪMĒ, ka ir jāpastiprina to sadarbība datu vērtības ķēdē, lai veidotu pamatu stiprai un dinamiskai uz datiem balstītai ekosistēmai; PIENĒM ZINĀŠANAI jauno, 2014. gada oktobrī aizsākto līgumisko Eiropas publiskā un privātā sektora partnerību lielo datu vērtības jomā, kurai ir šāds mērķis; un PIENĒM ZINĀŠANAI ierosmes, kuru uzdevums ir kopīgiot un pārvaldīt progresīvus digitālos pakalpojumus, zinātniskos instrumentus, datus, zināšanas un zinātību, kas uzlabotu zinātnieku sadarbības efektivitāti, kā, piemēram, *Open Science Commons*;
6. ATZINĪGI VĒRTĒ "Apvārsnis 2020" pasākumus, kuri atbalsta pētniekus un nozari, tostarp MVU, PIENĒM ZINĀŠANAI tādas iniciatīvas kā plaša mēroga demonstrējumi mērķnozārēs un inkubatora un akseleratora vides, kurās var ātri testēt un izmēģināt jaunu tehnoloģiju pētniecības rezultātus, kā arī atklāto datu inkubatoru MVU. Šādus pasākumus īstēnos, lai izveidotu piegādes ķēdes, kuru pamatā ir dati, sekmētu atvērtu pieeju un popularizētu datu inkubatoru tīklus visā Eiropā;
- 6.a ATZĪST, cik svarīgi ir, lai datubāzes infrastruktūra būtu ilgtspējīga ilgtermiņā un lai būtu pieejami droši, uzticami un kvalitatīvi mākoņdatošanā balstīti pakalpojumi, un UZSVER, cik svarīgi ir, lai būtu iespējams uzkrāt un apstrādāt dalībvalstīs ģenerētos Eiropas pētniecības datus; šajā sakarā ATZINĪGI VĒRTĒ turpmāku Eiropas atvērtā zinātnes mākoņa (*Open Science Cloud*) izstrādi, kas darīs iespējamu pētniecības datu starpdisciplīnu un pārrobežu kopīgošanu un atkārtotu izmantošanu, ņemot vērā attiecīgos juridiskos, drošības un privātuma aspektus;

7. ATKĀRTOTI APSTIPRINA nepieciešamību palielināt daudzdisciplīnu digitālo prasmju bāzi. Jo īpaši UZSVER, ka ir vajadzīgi jauna tipa datu jomas profesionāļi un pētnieki, kas zināšanas savās nozarēs kombinē ar lieliem datiem un digitālām prasmēm; ATZĪMĒ, cik svarīgas ir jaunas prasmes, kas vajadzīgas jaunu tehnoloģiju, sistēmu, platformu un pakalpojumu izstrādei un izmantošanai datu analīzei. Šajā sakarā ATZINĪGI VĒRTĒ papildu pasākumus, kas stimulē spēju veidošanu, un PIENĒM ZINĀŠANAI tādas iniciatīvas kā Eiropas Datu zinātnes akadēmija, kas balstās uz Eiropas prasmju centru tīklu lielo datu analīzei;

Pamatnosacījumu izstrāde

8. UZSVER datu – tostarp pētniecības datu – eksponenciālo pieaugumu un IZCEĻ, ka, padarot datus atklājamus, pieejamus, novērtējamus, atkārtoti izmantojamus un sadarbspējīgus, būtiskā mērā tiktu palielināts inovāciju potenciāls un tiktu radītas jaunas darījumdarbības iespējas; AKCENTĒ, cik liela nozīme ir atklātiem standartiem, licencēm, formātiem un atklāta pirmkoda programmatūras risinājumiem, jo tie nodrošina pētniecības datu atkārtotu izmantojamību un zinātnisko procesu atkārtojamību. Šajā sakarā ATZĪMĒ, ka ir jāsekmē inovācija, ko virza teksta izrace un datizrace, ņemot vērā to, kādas ir pētniecības vajadzības, un jāapsver jau tagad likumīgi pieejama satura atkārtotas izmantošanas ietekme, tostarp finansiālie aspekti; un UZSVER, ka ir jānodrošina tiesiskā noteiktība un piemērots regulatīvais satvars, kas atvieglinātu zinātnei un inovācijai draudzīgu vidi sekmīgākam datu izmantojumam;

- 8.a ATZĪST zinātnisko datu apmaiņas un datu sadarbības vispārīgo nozīmi starp dažādām disciplīnām pāri nacionālajā robežām, jo tas ir veids, kā paplašināt atsevišķu datu kopumu zinātnisko tvērumu. Saistībā ar minēto AICINA ES savās attiecībās ar trešām valstīm savstarpējības un savstarpējā labuma garā sekmēt pētniecības datu piekļuves atvērību; ATZĪMĒ, cik svarīgi ir kopienas virzīti atklāti un brīvprātīgi centieni starptautiskai koordinācijai un sadarbībai datu infrastruktūras jomā, piemēram, Pētniecības datu alianse (*Research Data Alliance*);
9. MUDINA tādas datiem draudzīgas politiskās vides veidošanu ES un dalībvalstīs, kura veicina valdības datu sadarbību, izmantošanu un atkārtotu izmantošanu pētniecības un inovāciju nolūkos, vienlaikus nodrošinot datu aizsardzību ar tādiem paņēmieniem kā, piemēram, anonimizācija, pseidonimizācija u. c.;
- 9.a UZSVER, ka daudzvalodības potenciāla apzināšana var būtiskā mērā sniegt ieguldījumu plaukstošā uz datiem balstītā ekonomikā; AKCENTĒ, ka ir vēl vairāk jāattīsta noteicošās pamata digitālās valodas tehnoloģijas un pakalpojumi, kas balstīti uz izcilas Eiropas pētniecības un inovācijas pamata, tādējādi palīdzot uzņēmumiem rast risinājumus, kas ļauj aptver dažādas tirgus vajadzības visām ES valodu kopienām;
10. AICINA rīkoties, lai likvidētu šķēršļus, kas liedz plaši piekļūt publiski finansētas pētniecības publikācijām un pamatdatiem; AICINA rīkoties, lai pievērstos sekmīgākas datu pārvaldības jautājumiem, un šajā sakarā ATZINĪGI VĒRTĒ "Apvārsnis 2020" satvarā veikto izmēģinājumu attiecībā uz atklātiem pētniecības datiem; Eiropas pētniecības telpas (EPT) īstenošanas sakarā SAGAIDA, ka, iespējams, tiks izstrādāti rīcības plāni vai stratēģijas "atvērtās zinātnes" jomā;

11. UZSVER, ka e-infrastruktūra ir viens no galvenajiem elementiem pētniecībai un inovācijai, kura orientēta uz datiem vai to, ko no tā var gūt, jo tie piedāvā datu saglabāšanas un atkārtotas izmantošanas pakalpojumus, kā arī datu analīzes iespējas; ATZĪMĒ, ka ir sekmīgāk jāapzina pastāvošā Autentifikācijas un autorizācijas infrastruktūra (*AAI*), lai sekmētu atvēru piekļuvi e-infrastruktūrai; ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka "Apvārsnis 2020" pievēršas virtuālajām pētniecības vidēm un datu analīzes un pakalpojumu e-infrastruktūrai;
12. UZSVER, cik liela nozīme ir *PRACE*⁹ – pasaules līmeņa Eiropas augstas veiktspējas skaitļošanas (*HPC*) pētniecības infrastruktūrai, kura nodrošina piekļuvi skaitļošanas resursiem un pakalpojumiem plaša mēroga zinātniskiem un inženierijas lietojumiem; ATZĪST, ka ir jāizstrādā jaunas paaudzes *HPC* tehnoloģijas, un AICINA pastiprināt datu apstrādes iekārtu starpsavienoto tīklu *GEANT*¹⁰. Šajā ziņā AICINA *ESFRI* apzināt mehānismus sekmīgākai dalībvalstu ieguldījumu stratēģiju koordinācijai e-infrastruktūrā, aptverot arī *HPC*, dalīto datošanu, zinātniskos datus un tīklus;
13. UZSVER, cik liela nozīme ir pētniecībai un inovācijai "digitālā vienotā tirgus stratēģijā", un MUDINA dalībvalstis, Komisiju un nozari atzīt nepieciešamību pastiprināt ieguldījumus pētniecībā un inovācijā informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) jomā un stimulēt ieguldījumu īstermiņa un ilgtermiņa sviras efektu;

⁹ Partnerība mūsdienīgai skaitļošanai Eiropā.

¹⁰ Pētniecības un izglītības kopienas Eiropas datu tīkls.

14. AICINA sekmīgāk identificēt tās sektoru pētniecības un inovāciju prioritātes, kurām ir lielākais potenciāls sniegt sociālu un ekonomisku labumu datu ekonomikā. Tajā pašā laikā UZSVER, ka gan valsts, gan reģionālā līmenī ir vajadzīgas īpaši pielāgotas atbalsta shēmas, lai ar viedu specializētu stratēģiju starpniecību ieguldījumiem IKT būtu lielāka ietekme;
 - 14.a AICINA Komisiju palīdzēt dalībvalstīm, piemēram, izmantojot politikas atbalsta instrumentu (PAI), identificēt, analizēt un izmantot uz datiem balstītas ekonomikas sniegtās iespējas pētniecības un inovāciju jomā ar tādiem līdzekļiem kā *inter alia* kopīgu mācību semināru un darbsemināru organizēšana;
 15. AICINA veidot sinerģijas starp nacionālajām un Eiropas datu stratēģijām, lai nodrošinātu Eiropai tehnoloģiju ziņā vadošās pozīcijas uz datiem balstītā ekonomikā, pievērsties visām datu vērtības ķēdes dimensijām.
-